

21 Αυγούστου 2013

Η αθώωση των ΕΞ και η ανατροπή της Ιστορίας

Επιστήμες / Εκδόσεις

Κίνητρο για τη συγγραφή αυτού του βιβλίου υπήρξε η βαθιά πεποίθησή μου, και μάλιστα από πολλά χρόνια πριν, ότι οι ΕΞ καταδικάστηκαν άδικα για κάτι που άλλοι εμπνεύστηκαν κι άλλοι επιχειρήσαν να υλοποιήσουν. Αφορμή στάθηκε η αίτηση του Μιχαήλ Πρωτοπαπαδάκη, εγγονού ενός εκ

των καταδικασθέντων ΕΞ, και συγκεκριμένα του Πέτρου Πρωτοπαπαδάκη, για επανάληψη της διαδικασίας υπέρ του ανωτέρω εκτελεσθέντος, αλλά και κατ' επέκταση υπέρ των λοιπών εκτελεσθέντων.

Ήταν ορατό από πολύ νωρίς πως το εγχείρημα για την ενσωμάτωση της Ιωνίας στην ελλαδική επικράτεια ήταν ανέφικτο. Αυτό το γνώριζαν οι καταδικασθέντες, και γι' αυτόν το λόγο το είχαν αποδοκιμάσει ως ουτοπικό από την πρώτη στιγμή που διατυπώθηκε ως σκέψη. Παρ' όλα αυτά, όταν η μοίρα το έφερε να ηγηθούν των Ελλήνων σε μια εξαιρετικά επικίνδυνη περιπέτεια, στην οποία η πατρίδα είχε βρεθεί από εσφαλμένο υπολογισμό άλλων, δε δείλιασαν μπροστά στα ανυπέβλητα εμπόδια που είχαν να αντιμετωπίσουν. Αντίθετα μάλιστα προσπάθησαν όσο ήταν δυνατόν να βρουν λύση στο αδιέξοδο που είχε δημιουργηθεί από έναν παρατεταμένο πόλεμο, ο οποίος είχε αρχή, αλλά δεν είχε τέλος. Όμως, δεν τα κατάφεραν, καθ' όσον προσέκρουσαν, μεταξύ άλλων, στη νοσταλγία των Ελλήνων στρατιωτών για επιστροφή στη γενέθλια γη από την οποία απουσίαζαν πολλά χρόνια, καθώς και στο πείσμα των Τούρκων εθνικιστών να υπερασπιστούν με οποιοδήποτε τρόπο την ακεραιότητα της Μικρασιατικής Γης, που την θεωρούσαν πλέον δική τους έπειτα από έξι αιώνες παραμονής σε αυτήν.

Έτσι, η προσπάθεια που καταβλήθηκε για αξιοπρεπή αποχώρηση των Ελλήνων από την Ιωνία δεν τελεσφόρησε, και η καταστροφή που ακολούθησε ήταν αναπόφευκτη. Για να κατευναστούν η μεγάλη πικρία που προέκυψε από την τραγική διάψευση των φρούδων ελπίδων και οραμάτων και η δικαιολογημένη αγανάκτηση των προσφύγων για τα πάθη τους, ώθησαν τα πράγματα στο να αναζητηθούν εξιλαστήρια θύματα.

Τα θύματα βρέθηκαν. Το αίμα των αθώων χύθηκε. Ο μύθος της δήθεν ευθύνης τους κατασκευάστηκε, και η ιστορία βολεύτηκε σε αυτόν ογδόντα οκτώ ολόκληρα χρόνια.

Ήλθε όμως το πλήρωμα του χρόνου να αποκατασταθεί η αλήθεια με την ψύχραιμη και νηφάλια εξέταση των γεγονότων μακριά από φαντασιώσεις και προκαταλήψεις. Άλλωστε, σε αυτό συνέβαλε η μεγάλη χρονική απόσταση από τότε μέχρι σήμερα. Η μελέτη αυτή φιλοδοξεί να καλύψει το κενό αυτό, προσφέροντας στον αναγνώστη τη δυνατότητα να πληροφορηθεί τι πραγματικά συνέβη την τραγική εκείνη περίοδο και γιατί.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΜΕ ΤΗΝ 1675/2010 απόφαση του Ζ' Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, η οποία συμπλήρωσε την προηγούμενη απόφαση 1533/2009 του ίδιου Τμήματος, ακυρώθηκε, μετά από σχετική αίτηση ενδιαφερόμενου, η καταδικαστική εις θάνατον απόφαση του Εκτάκτου Επαναστατικοί) Στρατοδικείου Αθηνών του έτους 1922. Με την απόφαση αυτή του Στρατοδικείου Αθηνών, μετά από δεκαπενθήμερη

ακροαματική διαδικασία που συγκλόνισε το πανελλήνιο. στις 15 Νοεμβρίου του 1922. καταδικάστηκαν σε θάνατο: ο Δημήτριος Γούναρης, ο Νικόλαος Στράτος, ο Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης, ο Νικόλαος Θεοτόκης, ο Γεώργιος Μπαλτατζής και ο Γεώργιος Χατζηανέστης, επειδή τους θεωρούσαν αποκλειστικά υπαίτιους της Μικρασιατικής Καταστροφής. Οι ανωτέρω έμειναν έτσι γνωστοί στην Ιστορία ως οι εκτελεσθέντες ΕΞ.

Την καταδικαστική αυτή απόφαση ανέτρεψε ο Άρειος Πάγος με την 1675/2010, επειδή έκρινε αντιθέτως ότι ήταν αθώοι από τη βαρύτερη κατηγορία της εσχάτης προδοσίας, που τους είχε αποδοθεί κάτω από την πίεση των τραγικών συνθηκών που δημιουργήθηκαν μετά τη δραματική καταστροφή της Στρατιάς Μικράς Ασίας τον Αύγουστο του 1922 και τη μαζική έξοδο των ελληνικών πληθυσμών της Ιωνίας και της Ανατολικής Θράκης από τις προγονικές τους εστίες λόγω της ήττας.

Η εν λόγω απόφαση 1675/2010, που ακύρωσε την καταδικαστική απόφαση του Εκτάκτου Επαναστατικού(ί) Στρατοδικείου Αθηνών επειδή τους έκρινε αθώους και έπαυσε οριστικά την ποινική δίωξη λόγω παραγραφής, διότι ήταν ανέφικτη πλέον η επανάληψη της δίκης μετά την πάροδο πολλών δεκαετιών από τα γεγονότα της εποχής, έχει μείνει στην Ιστορία ως απόφαση μοναδική στα ποινικά χρονικά του νεώτερου ελληνισμού, από την παλιγγενεσία έως και σήμερα.

Μετά από ογδόντα οκτώ ακριβώς έτη υπήρξε πλήρης δικαίωση και πλήρης αποκατάσταση της μνήμης των αδίκως καταδικασθέντων και αδίκως εκτελεσθέντων ΕΞ.

Είχε έρθει πια ο καιρός για να αρθεί η βαριά σκιά της εσχάτης προδοσίας και γενικότερα της αποδιδομένης στους ΕΞ αποκλειστικής ευθύνης για τη Μικρασιατική Καταστροφή που αμαύρωνε τη φήμη τιμίων Ελλήνων πολιτικών και στρατιωτικών, οι οποίοι είχαν αναλώσει τη ζωή τους στην υπηρεσία των πολιτικών στόχων που είχε θέσει το Έθνος για τον εαυτό του.

Η Μικρασιατική Καταστροφή δεν οφείλεται ούτε σε λανθασμένους χειρισμούς πολιτικού ή στρατιωτικού σχεδιασμού, αλλά ούτε και σε προσχεδιασμένη προδοσία σε βάρος του σκληρά αγωνιζόμενου Έθνους για την ολοκλήρωση του Οράματος της Μεγάλης ιδέας. Ιδέα που φλόγιζε τη φαντασία των Ελλήνων από την εποχή της Τουρκοκρατίας ακόμη.

Η πραγματική αιτία της καταστροφής δείχνει ότι οφείλεται κυρίως στο ότι το Έθνος επιχείρησε να πραγματοποιήσει ένα άπιαστο ΟΡΑΜΑ: τη Μεγάλη Ιδέα, την ανασύσταση δηλαδή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας - χωρίς βέβαια να διαθέτει επαρκείς δυνάμεις.

Το Έθνος κατά την κρίσιμη χρονική περίοδο των ετών 1919- 1922 δεν υπερέβαινε συνολικά τα 7.000.000. εάν όμως κατά την ίδια χρονική περίοδο αριθμούσε τουλάχιστον 20.000.000, τότε θα υπήρχε ενδεχομένως δυνατότητα να επιτύχει το σκοπό του. Έχοντας βέβαια 7.000.000, δεν είχε καμία απολύτως πιθανότητα επιτυχίας.

Η μεγαλύτερη όμως πλάνη εκείνων που εμπνεύστηκαν την ιδέα της διευρύνσεως του Ελληνικού Κράτους προς τα παράλια της Ιωνίας ήταν ότι υποτίμησαν τον αντίπαλο τους, σε τέτοιο βαθμό μάλιστα που αποδεικνύει σοβαρή άγνοια των πραγμάτων, και αυτό, διότι δεν έλαβαν καθόλου υπόψη τους την αναμενόμενη από εκείνους —οι οποίοι είχαν μελετήσει προσεκτικά την πολεμική φύση αυτού του Έθνους- βίαιη αντίδραση του στα σχέδια των Μεγάλων Δυνάμεων για διαμελισμό της Ανατολίας.

Δεν τους προβλημάτισε η τεράστια αποτυχία της προσπάθειας των Αγγλο-Γάλλων να παραβιάσουν τα Δαρδανέλλια και να καταλάβουν την Καλλίπολη που πνίγηκε στο αίμα;

Δεν τους προβλημάτισε η αποτυχία των Άγγλων να διαρρήξουν το Τουρκικό Μέτωπο της Παλαιστίνης κατά τα έτη 1915- 1917. αν και διέθεταν υπερδιπλάσιες από τους αντιπάλους δυνάμεις;

Δεν τους προβλημάτισε η παγίδευση και στη συνέχεια η αιχμαλωσία ενός ολόκληρου βρετανικού εκστρατευτικού σώματος στο Μέτωπο της Μεσοποταμίας, στην περιοχή του Kuf al Amara κατά τα έτη 1915-1916;

Δεν τους προβλημάτισε το γεγονός ότι η Οθωμανική Αυτοκρατορία πάλευε συγχρόνως εναντίον τριών από τις μεγαλύτερες στρατιωτικές δυνάμεις της εποχής κατά το Μεγάλο Πόλεμο: Αγγλία - Γαλλία - Ρωσία, με τρόπο πολύ ικανοποιητικό;

Δεν τους προβλημάτισε το γεγονός ότι μερικές εκατοντάδες Βεδουίνων υπό τον Λόρενς της Αραβίας -όπως ο ίδιος αναφέρει σχετικά στο περίφημο έργο του «Οι Επτά Στύλοι της Σοφίας»- μπορούσαν, εκμεταλλευόμενοι την απεραντοσύνη της ερήμου, να πλήττουν αιφνιδιαστικά το εκτεταμένο σιδηροδρομικό δίκτυο -το οποίο εκτεινόταν από το Χαλέπι και τη Δαμασκό ως τη Χετζάζη της Αραβίας— και να διακόπτουν έτσι τον ανεφοδιασμό του τουρκικού τακτικού στρατού που υπερασπιζόταν το Μέτωπο της Παλαιστίνης και της Συρίας έναντι των Άγγλων, και που αναγκάζονταν για το λόγο αυτό να απασχολούν για την προστασία του εκτεταμένου σιδηροδρομικού δικτύου εκατονταπλάσιες δυνάμεις από τις δυνάμεις των Βεδουίνων καταδρομών, ότι τέτοια προβλήματα επρόκειτο να

αντιμετωπίσουν και οι ίδιοι στην απεραντοσύνη του οροπεδίου της Ανατολής που σχεδίαζαν να κατακτήσουν;

Δεν τους προβλημάτισε ο κάματος των στρατιωτικών δυνάμεων κυρίως της Αγγλίας που την ενδιέφερε άμεσα η τύχη της Ανατολίας, εξαιτίας των τρομακτικών απωλειών που είχαν υποστεί κατά τη διάρκεια του Μεγάλου Πολέμου, ο οποίος μόλις είχε λήξει, καθώς και ότι οι Γάλλοι και οι Ιταλοί προσανατολίζονταν από πολύ νωρίς προς συμβιβασμό με τους Τούρκους Εθνικιστές. και ότι οι Έλληνες θα ήταν αναγκαστικά μόνοι στην προσπάθειά τους να επεκτείνουν την κυριαρχία τους στην Ιωνία εναντίον ενός αντιπάλου που διατηρούσε ακόμη πολλές από τις ζωτικές του δυνάμεις;

Με ποιον τρόπο φαντάζονταν ότι ήταν εφικτή η προσάρτηση της Ιωνίας ενάντια στη θέληση ενός έθνους που έχει διακριθεί για τις στρατιωτικές αρετές του και το οποίο στηριζόμενο στην αχανή ασιατική ενδοχώρα μπορούσε να τους επιβάλει έναν πόλεμο φθοράς, ικανό να διαρκέσει δεκαετίες;

Το εγχείρημα κατά συνέπεια της ενσωμάτωσης της Ιωνίας στην Ελληνική Επικράτεια υπήρξε για εκείνους που το εμπνεύστηκαν ΟΥΤΟΠΙΚΟ και ΔΟΝΚΙΧΩΤΙΚΟ.

Στην πραγματικότητα όμως η προσγείωση έρχεται όταν όλα αυτά που έχουν γίνει, είναι πολύ αργά για να ανατραπούν. Οι Τούρκοι σε αυτήν την περίπτωση έχουν μία σοφή παροιμία: «Η καταστροφή αξίζει όσο χίλιες συμβουλές», υπονοώντας ότι μόνον η καταστροφή που θα συμβεί μπορεί να συνετίσει αιθεροβάμονες από τις φαντασιώσεις τους.

Πώς μπορεί οι Μετανοεμβριανοί, που μετά από τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου του 1920 βρέθηκαν απρόσμενα στο επίκεντρο του Μικρασιατικού Τυφώνα, να ευθύνονται για μία καταστροφή που είχε πάρει, από το ξεκίνημα κιόλας της Μικρασιατικής Περιπέτειας, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα φυσικής νομοτέλειας;

Έπραξαν ό,τι ήταν ανθρωπίνως δυνατόν προκειμένου να αποτρέψουν την επερχόμενη καταστροφή. Μάταια όμως. Καμία δύναμη δεν μπορούσε να σταματήσει τη φονική χιονοστιβάδα των καταστροφικών εξελίξεων — που άρχισαν από την πρώτη μάλιστα ημέρα που τα ελληνικά συντάγματα πάτησαν το πόδι τους στη Σμύρνη, το Μάιο του 1919.

Για την αναπόφευκτη Μικρασιατική Καταστροφή ισχύει αυτό που ο Λατινοαμερικάνος συγγραφέας Gabriel Garcia Marquez χρησιμοποίησε ως τίτλο σε ένα διάσημο έργο του: Το Χρονικό Ενός Προαναγγεληθέντος Θανάτου.

Έτερος βασικός παράγοντας, ο οποίος σε μεγάλο βαθμό οδήγησε στη Μικρασιατική Καταστροφή, υπήρξε το γεγονός ότι ενώ αρχικά ο ελληνικός λαός

αγκάλιασε το Όραμα της Προσαρτήσεως της Ιωνίας με ενθουσιασμό, κατόπιν συνειδητοποίησε ότι δεν επρόκειτο για στρατιωτικό περίπατο —όπως στην αρχή είχε νομίσει- αλλά για θανάσιμη ποντικοπαγίδα. Στη συνέχεια αυτός ο ενθουσιασμός εξανεμίστηκε και τον διαδέχτηκε μία ακατανίκητη νοσταλγία για επιστροφή στην πατρίδα. Ο κάθε στρατευμένος επιθυμούσε να βρεθεί το ταχύτερο δυνατόν κοντά στους δικούς του, μακριά από τον τόπο τού αίματος, της θυσίας και της αγωνίας του θανάτου. Να επιστρέψει ξανά στον ειρηνικό τρόπο ζωής, στο χωριό και στην πόλη που γεννήθηκε.

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στην Ιστορία της Διευθύνσεως του Γενικού Επιτελείου Στρατού σχετικά με τη Μικρασιατική Εκστρατεία, στρατιώτες κατά την επιθεώρηση των στρατιωτικών μονάδων στην Κιουτάχεια - κατά το μήνα Ιούλιο του 1921, από τον τότε Βασιλέα Κωνσταντίνο, τον Πρωθυπουργό Δημήτριο Γούναρη και άλλα μέλη της Κυβερνήσεως, λίγο χρόνο πριν από την εκτόξευση της επιθέσεως της Στρατιάς Μικράς Ασίας προς την Άγκυρα- φώναζαν απευθυνόμενοι στους ανωτέρω: «απόλυσιν, απόλυσιν, απόλυσιν...»

Ο Ernest Hemingway, ο διάσημος Αμερικανός συγγραφέας του πασίγνωστου Για Ποιον Χτυπά Η Καμπάνα, με τη διεισδυτική ματιά ενός Φρόντ, σχολιάζοντας τα αίτια της Μικρασιατικής Καταστροφής από την πλευρά του δημοσιογράφου που παρακολουθούσε από κοντά τις στρατιωτικές επιχειρήσεις στο μέτωπο, ορθά επισημαίνει, με την εκπληκτική οξυδέρκεια που τον διακρίνει, πως ο κύριος λόγος για την ήττα των Ελλήνων ήταν ότι: «Όπως όλοι ξέρουν, ο Κεμάλ κατατρόπωσε τους Έλληνες. Όταν συνειδητοποιείς, όμως, ότι πολεμούσε ένα στρατό από κληρωτούς στρατιώτες, οι οποίοι ήταν επιστρατευμένοι για εννέα χρόνια και οι οποίοι είχαν κουραστεί και γνώριζαν ότι έκαναν τη βρωμοδουλειά των άλλων - μισώντας από τη μια μεριά την άγονη χώρα που πάλευαν να κατακτήσουν και από την άλλη μην επιθυμώντας να κατακτήσουν τη Μικρά Ασία- δεν αποτελεί το σπουδαίο στρατιωτικό κατόρθωμα που λέγεται ότι είναι. Ιδιαίτερως, αν σκεφτεί κανείς ότι οι στρατιώτες του Κεμάλ ήταν φανατικοί πατριώτες που ήθελαν παθιασμένα να διώξουν τους εισβολείς από τη χώρα τους.

Η αναλογία αποτελεσματικότητας των καλά εκπαιδευμένων, των καλά οπλισμένων φανατικών πατριωτών που πολεμούσαν στη χώρα τους εναντίον κληρωτών εισβολέων -όχι ιδιαίτερα πρόθυμων για θυσίες - είναι γύρω στο δέκα προς ένα. Όμως όταν η Βρετανία στήριξε τους Έλληνες, δε γνώριζε το βαθμό αποτελεσματικότητας στον οποίο θα έφταναν οι Κεμαλιστές.

Οι Βρετανοί ήθελαν τον έλεγχο της Μικράς Ασίας, αλλά και ο Κεμάλ δεν τους έπειθε ότι ήταν αξιόπιστος ως άνθρωπος ώστε να επενδύσουν σε αυτόν. Έτσι στήριξαν τους Έλληνες που τους φαίνονταν ότι ήταν πράγματι μια εξαιρετική

επένδυση. Επίσης, πολλοί ήταν αυτοί στη Βουλή των Κοινοτήτων που έλεγαν, σχολιάζοντας την προτίμηση που έδειχνε ο Λούντ Τζωρτζ προς τους Έλληνες, ότι «η Βρετανία είχε στοιχηματίσει σε λάθος άλογο» .

Αυτή ακριβώς η αίσθηση του μάταιου αγώνα κατά των Τούρκων Εθνικιστών, που είχαν οι απλοί Έλληνες στρατιώτες, η αίσθηση γενικά του ανέφικτου, η αίσθηση του ακατόρθωτου, η αίσθηση του απραγματοποιήτου, ήταν εκείνη που προκάλεσε τον Αύγουστο του 1922 την κεραυνοβόλο κατάρρευση της Στρατιάς Μικράς Ασίας στο Μέτωπο του Αφιόν Καραχισάρ και τη χαοτική οπισθοχώρηση που επακολούθησε, κατά την οποία δε χάθηκε μόνο κάθε ίχνος στρατιωτικής πειθαρχίας, αλλά κατέρρευσε συγχρόνως και κάθε ηθικός φραγμός, σε άτομα βεβαίως πρόσφορα προς τούτο, με αποτέλεσμα πολλοί στρατιώτες με αχαλίνωτα πλέον πάθη να επιδοθούν σε φρικαλεότητες σε βάρος Τούρκων αμάχων που δεν έφταιγαν σε τίποτα: καίγοντας χωριά, κάνοντας λεηλασίες, σκοτώνοντας και βιάζοντας γυναίκες. Οι πράξεις αυτής της άσκοπης και αδικαιολόγητης σκληρότητας, οι οποίες έγιναν σε μεγάλη έκταση, έδωσαν έτσι το πρόσχημα για αντεκδικήσεις με την καταστροφή της Σμύρνης που επακολούθησε.

Η Διδώ Σωτηρίου στα Ματωμένα Χώματα γράφει σχετικά τα εξής: «Όπου περνούσαμε, κοσμοχαλασιά• στα τουρκοχώρια φωτιές, σκοτωμοί, βιασμοί, λεηλασίες. Πλήρωνε ο άμαχος τουρκικός πληθυσμός. Χιλιάδες αγκουσεμένοι άντρες, τρομαγμένοι, αγριεμένοι, πληγωμένοι ίσαμε τα κατάβαθά τους, χάσανε με μιας την ψυχή τους και κάθε μπέσα».

Ο Ernest Hemingway σχετικά με το ζήτημα αυτό λέει τα ακόλουθα: «Είναι αδιαφιλονίκητο γεγονός ότι ο ελληνικός στρατός, κοιτά την υποχώρησή του στην Ανατολία, ρήμαξε και έκαψε τα τουρκικά χωριά, έκαψε τα σπαρτά στα χωράφια, το σιτάρι στα αλώνια και διέπραξε ωμότητες. Αυτά μαρτυρούν οι εργαζόμενοι σε αμερικανικές φιλανθρωπικές οργανώσεις και οι χριστιανοί που βρίσκονταν πριν στην περιοχή, και κατά τη διάρκεια και μετά την ελληνική οπισθοχώρηση».

Αυτές και πολλές άλλες, εκτός από την έξωση των Ελλήνων από την Ιωνία, υπήρξαν οι μοιραίες συνέπειες μίας προδιαγεγραμμένης ήττας και καταστροφής.

Στην από 1675/2010 απόφαση αντιμετωπίστηκε αποκλειστικά το ζήτημα της ελλείψεως δόλου εκ μέρους των καταδικασθέντων και εκτελεσθέντων ΕΞ.

Τα καίρια όμως ερωτήματα που τίθενται στην προκειμένη περίπτωση σχετικά με την ορθότητα ή μη των πολιτικών χειρισμών και την ορθή ή μη διεξαγωγή των στρατιωτικών επιχειρήσεων για την ενσωμάτωση της Ιωνίας στην Ελληνική Επικράτεια εκ μέρους των Μετανοεμβριανών -κρίσιμα ερωτήματα που αποτελούν και τη σπονδυλική στήλη του κατηγορητηρίου με βάση τα οποία καταδικάστηκαν

και εκτελέστηκαν- είναι:

α. Επέδρασε πράγματι δυσμενώς για την Ελλάδα η επαναφορά του Βασιλέως Κωνσταντίνου στο θρόνο, ο οποίος ήταν το κόκκινο πανί για την Αντάντ λόγω της εμμονής του τελευταίου στην πολιτική της αυστηρής ουδετερότητας κατά το Μεγάλο Πόλεμο;

β. Επέδρασε πράγματι δυσμενώς στις πολεμικές επιχειρήσεις της Στρατιάς Μικράς Ασίας η απομάκρυνση ικανού αριθμού αντιφρονούντων αξιωματικών από το στράτευμα;

γ. Έπρεπε ή δεν έπρεπε η Στρατιά Μικράς Ασίας να καταδιώξει τον ηττημένο κεμαλικό στρατό στις μάχες της Κιουτάχειας και του Εσκί Σεχίρ τον Ιούλιο του 1921 στο τελευταίο του καταφύγιο στην Αγκυρα;

δ. Επέδρασε πράγματι δυσμενώς στην αμυντική ικανότητα της Στρατιάς Μικράς Ασίας τον Αύγουστο του 1922 η απομάκρυνση στρατιωτικών μονάδος από το μέτωπο για να πάρουν μέρος στο εγχείρημα που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του ιδίου έτους για την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως διαπραγματευτικό ατού για να διευθετηθεί με τους Κεμαλιστές το ζήτημα της αξιοπρεπούς αποχώρησης των Ελλήνων από την Μικρά Ασία;

ε. Προκάλεσαν με ενέργειές τους την πτώση του ηθικού της Στρατιάς Μικράς Ασίας ώστε συνεπεία τούτου να διαλυθεί ταχύτατα αμέσως μετά την εκδήλωση της τουρκικής επιθέσεως τον Αύγουστο του 1922;

στ. Παρέδωσαν πράγματι με τη θέλησή τους άθικτες αποθήκες με πολεμικό υλικό στους προελαύνοντες Κεμαλιστές κατά τη χαοτική οπισθοχώρηση της Στρατιάς Μικράς Ασίας μετά τη διάρρηξη του Μετώπου τον Αύγουστο του 1922;

ζ. Μπορούσε πράγματι η Στρατιά Μικράς Ασίας να παραμείνει επ' άοριστον στο υψίπεδο της Ανατολίας περιχαρακωμένη στην περιοχή της Σμύρνης και στην ευρύτερη ενδοχώρα της; Υπάρχουν απαντήσεις;

Τις απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά και σε πολλά άλλα που είναι βασικά για να κατανοήσει κανείς την ιστορική αλήθεια —η οποία επί δεκαετίες παρέμενε ενταφιασμένη— ότι δηλαδή δε βαραίνει καμία ευθύνη τις Μετανοεμβριανές κυβερνήσεις για την απώλεια της Ιωνίας. δεδομένου ότι στην επιστολή τού τότε Πρωθυπουργού της Ελλάδος. Ελευθερίου Βενιζέλου, προς τον τότε αρχηγό της αξιωματικής αντιπολιτεύσεως, Παναγή Τσαλδάρη, στις 3-2-1929, καθώς και στη δήλωση του ιδίου (Βενιζέλου) που καταχωρήθηκε στα πρακτικά της Βουλής στις

31 -3-1932, ναι μεν αποκρούεται και δεν υιοθετείται η εκδοχή του δόλου των καταδικασθέντων. πλην όμως τους αποδίδεται με τις δηλώσεις αυτές ακέραιη η ευθύνη της Μικρασιατικής Καταστροφής λόγω αδέξιων χειρισμών, μπορεί να βρει κανείς στην εισαγγελική πρόταση που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της 1675/2010 αποφάσεως στις σελίδες του βιβλίου που ακολουθούν.

Ο Νίκος Τσάγγας είναι ανώτατος δικαστικός λειτουργός, ο οποίος υπηρετεί ως αντιεισαγγελέας στον Άρειο Πάγο. Εκτός από τη νομική επιστήμη την οποία διακονεί από το 1978, το εξωδικαστικό του ενδιαφέρον μονοπωλεί η αγάπη του για τη σπουδή της ιστορίας, με την οποία ασχολείται συστηματικά από την ηλικία των δώδεκα ετών. Είναι επίσης συγγραφέας της ιστορικής πραγματείας σχετικά με το Βυζάντιο με τον τίτλο «Μάντζικερτ. Η αρχή του τέλους του Μεσαιωνικού Ελληνισμού», Εκδόσεις Γκοβόστη, 1996.

<http://bit.ly/1e1Lt66>